

АДВОКАТСЬКА ЕТИКА

Заняття 1

I. Теоретичні питання:

1. Поняття адвокатської професії. Завдання, форми та принципи професії адвоката.
2. Поняття та особливості адвокатської етики як різновиду юридичної етики. Джерела адвокатської етики.
3. Етичні особливості відносин адвоката з клієнтами.

II. Практичні завдання:

Керуючись Правилами адвокатської етики, дайте оцінку таким ситуаціям (відповідь обґрунтуйте):

1. Адвокат А. працював на посаді юрисконсульта на підприємстві Б. та захищав *інтереси працівника* цього підприємства в рамках кримінального провадження у суді першої інстанції. Після припинення трудових відносин з підприємством адвокат почав представляти у згаданій справі інтереси *потерпілого* у судах апеляційної та касаційної інстанцій.
2. Після завершення справи клієнт К. вважає, що вартість послуг адвоката А. була завищена та адвокат не відпрацював отримані гроші, вимагає повернення коштів.
3. Клієнтка К. неодноразово телефонувала адвокату А., а він по 5 – 10 разів поспіль не брав від неї слухавки. Адвокат А. відповідав клієнтці К. лише тоді, коли вона телефонувала з іншого номера. Водночас, адвокат А. не вважав за потрібне інформувати клієнтку К. про те, які дії у справі він вчиняє.
4. Адвокат здійснював представництво інтересів ТОВ в адміністративному та кримінальному провадженні, захищаючи інтереси товариства та його директора. Директор ТОВ передав адвокату частину оригіналів документів товариства, зокрема для забезпечення представлення оригіналів документів у суді та проведення експертиз. Документація була передана адвокату відповідно до договору про надання правової допомоги та акта прийому-передачі документів до початку досудового розслідування. Орган досудового розслідування звернувся до адвоката з вимогою про надання оригіналів первинних бухгалтерських документів ТОВ, які перебували у нього відповідно до умов договору про надання правової допомоги. Адвокат відмовився виконати зазначену вимогу. У зв'язку з відмовою

адвоката у наданні органу досудового розслідування оригіналів документів, правоохоронці звернулися до КДКА зі скаргою на дії адвоката.

5. Адвокат А. уклав із клієнтом К. договір, отримав гонорар, не поінформував клієнта про несприятливу судову практику у відповідній категорії справ, почав виконувати доручення клієнта. Через прийняте судом рішенням не на користь клієнта К. останній залишився незадоволений роботою адвоката та подав скаргу до КДКА.
6. Клієнтка К. попросила адвоката А., щоб він дав їй примірник договору між ними, бо вона його не має. Адвокат А. обіцяв це зробити, проте договір не надавав, аж поки не дійшло до конфлікту, оскільки йому не сподобалося, що хтось до нього пред'являє якісь претензії. Інший примірник оригіналу виявився в матеріалах справи, яка ще досі не повернулася до суду першої інстанції з апеляції. У результаті, адвокат А. виписав договір заднім числом.
7. Адвокат уклав договір про надання правової допомоги фізичній особі у кримінальному провадженні, у якому така особа визнана потерпілою. Згодом Клієнт звернувся до КДКА зі скаргою на дії адвоката, оскільки останній начебто розкрив адвокатську таємницю сторонній особі, що була присутня на зустрічі адвоката з клієнтом і яка прибула на цю зустріч з клієнтом. Проте, до матеріалів перевірки адвокат долучив копію заяви скаржника про звільнення адвоката від обов'язку зберігати адвокатську таємницю у разі присутності під час розмови, третьої особи, яка прибула на цю зустріч з клієнтом.
8. Адвокат А. відповів особі О., яка звернулася до нього за наданням правової допомоги у кримінальній справі, що зараз він виконує певний обсяг роботи та не спеціалізується на веденні кримінальних справ, а тому не може допомогти їй особисто. Особа О., незадоволена відмовою адвоката та подала скаргу до КДКА.
9. Група осіб обвинувачується за ч. 4 ст. 190 КК України. Адвокати А. та Б. постійно подають до суду скарги, клопотання та заявляють відводи суддів та вчиняють інші дії, навмисно намагаючись затягнути процес задля того, щоб до ухвалення вироку вплив строк давності притягнення до кримінальної відповідальності.
10. Клієнт К. уклав із адвокатом А. угоду про надання правової допомоги, відповідно до якої зобов'язався оплачувати виконання доручення щомісячно. Проте, Г. не виконав зобов'язання про щомісячну оплату праці адвоката. Адвокат А. розірвав угоду з клієнтом К.

ДЖЕРЕЛА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ:

1. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, прийнятий делегацією дванадцяти країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 року http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_343
2. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
3. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 9 червня 2017 року (зі змінами, затвердженими З'їздом адвокатів України 2019 року від 15 лютого 2019 року): https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2019-03-15-pravila-2019_5cb72d3191e0e.pdf
4. Узагальнення дисциплінарної практики кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури щодо адвокатської таємниці, затверджене рішенням Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури від 25.07.2020 N VII-010/2020: <https://vkdk.org/uzagalnennya-distsiplinarnoji-praktiki-kvalifikatsijno-distsiplinarnih-komisij-advokaturi-schodo-advokatskoji-tajemnitsi/>
5. Узагальнення дисциплінарної практики кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури щодо конфлікту інтересів, затверджене рішенням Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури від 04.10.2019 N X-017/2019: <https://vkdk.org/14637-2/>
6. Бакаянова Н.М. Етичні аспекти прийняття адвокатом доручення на ведення справи: <http://www.apdp.in.ua/v39/28.pdf>
7. Белов Д. Роль і місце інституту адвокатури в механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина: http://vjhr.sk/archive/2016_5/part_1/5.pdf
8. Бірюкова А.М. Довіра як етична основа відносин між адвокатом та клієнтом: http://vkslaw.knu.ua/images/verstka/3_2017_Birukova.pdf
9. Бондар І.В. Кодекс поведінки адвокатів: роль та вплив на професію: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Chkup_2015_2_36
10. Святоцька В.О. Етичні (деонтологічні) засади діяльності адвокатів в Україні та країнах ЄС: http://lsej.org.ua/3_2016/53.pdf

11. Сопілко І.М. Місце та роль сучасної адвокатури у правозахисному механізмі:
http://www.law.nau.edu.ua/images/Nauka/Naukovij_jurnal/2012/statji_n1_22_2012/Sopilko_82.pdf
12. Яновська О. Співвідношення мети та засобів як етична проблема адвокатської діяльності: <http://tomorrowlawyer.org/spivvidnoshenya-meti-ta-zasobiv-yak-eti/>